

PREPOSITIOT ■■ PREPOSITIONER

①

- ▶ Prepositiot ovat painottomia pikkusanoja esimerkiksi **på, i, från**.
- ▶ Ne vastaavat usein suomen kielen sijapäätteitä.

på landet	<i>maalla</i>
i staden	<i>kaupungissa</i>
- ▶ Yhdellä prepositiolla voi olla useita eri merkityksiä lauseyhteydestä riippuen.

i Sverige	<i>Ruotsissa</i>
gå i skolan	<i>käydä koulua</i>
i dag	<i>tänään</i>
i somras	<i>viime kesänä</i>
- ▶ Prepositioita käytetään myös tiettyjen verbien, adjektiivien ja substantiivien yhteydessä; ne ns. 'vaativat' tiettyä prepositiota.

titta på TV	<i>katsoa TV:tä</i>
glad över brevet	<i>iloinen kirjeestä</i>
hans attityd till saken	<i>hänen asenteensa asiaan</i>
- ▶ Prepositio voi olla joskus myös useampiosainen.

för två dagar sedan	<i>kaksi päivää sitten</i>
på grund av min sjukdom	<i>sairauteni takia</i>
i stället för honom	<i>hänen sijaan/sijastaan</i>

PREPOSITION PÄÄSANA JA PAIKKA

■ Prepositionens huvudord och plats

Preposition paikka on yleensä pääsanansa edessä. Preposition pääsana on se sana, johon prepositio kiinteästi liittyy.

Preposition pääsana voi olla:

1. substantiivi tai pronomini.

Vi gick till min vän Lena och vi var där ett par timmar.
När vi hade varit hos henne gick vi ännu ut på stan och fikade.

*Menimme ystäväni Lenan luo ja olimme siellä pari tuntia.
Kun olimme olleet hänen luonaan, menimme vielä kaupungille kahville.*

2

2. att + infinitiivi.

Jag tycker mycket om att prata med Lena. *Pidän paljon Lenan kanssa juttelemisesta.*

3. kokonainen sivulause.

Jag är glad över att jag har en så god vän som Lena. *Olen iloinen siitä, että minulla on niin hyvä ystävä kuin Lena.*

Prepositio voi olla joskus myös lauseen lopussa erillään pääsanastaan. Tällöin se liittyy tavallisimmin kysyvään pronominiin tai relatiivipronominiin **som**. Prepositio on lauseen lopussa myös silloin, kun objekti aloittaa lauseen.

Vad pratar du om?

Lena är en vän som jag tycker om.

Det här resultatet kan vi vara stolta över.

Mistä sinä puhut?

Lena on ystävä, josta pidän.

Tästä tuloksesta voimme olla ylpeitä.

Myös tiettyjen infinitiivirakenteiden yhteydessä prepositio on lauseen lopussa.

Det är någonting att tänka på.

Jag har ingen att lita på.

Finland är världens bästa land att bo i.

Siinä on ajattelemisen aihetta.

Minulla ei ole ketään, johon voisin luottaa.

Suomi on maailman paras maa asua.

TAVALLISIMMAT PREPOSITIOT

De vanligaste prepositionerna

AV	-lta, -ltä, joltakulta, jostakin materiaalista, tekijä Jag fick en present av min pojkvän. Möblerna är av trä. Boken är skriven av Mankell.	Sain poikaystävältäni lahjan. Huonekalut ovat puusta. Kirja on Mankellin kirjoittama.
BAKOM	takana, taakse Affären ligger bakom skolan.	Kauppa on koulun takana.
BLAND	joukossa, joukkoon, keskuudessa Att åka snowboard är populärt bland ungdomar.	Lumilautailu on suosittua nuorten keskuudessa.
BREVID	vieressä, viereen Jag vill sitta bredvid min kompis.	Haluan istua kaverini vieressä.
EFTER	perässä, jäljessä, jälkeen Han cyklar efter oss.	Hän pyöräilee meidän perässäme.
FRAMFÖR	edessä, eteen Älgen sprang ut alldeles framför bilen. Hirvi juoksi aivan auton eteen.	
FRÅN	-sta, -stä, -lta, -ltä, jostakin, joltakin, luota Åsa kommer från Stockholm. Vi fick ett kort från henne. Hon kom från sin moster.	Åsa tulee / on kotoisin Tukholmasta. Saimme häneltä kortin. Hän tuli tätinsä luota.
FÖR	-lle, jollekulle, jonkun puolesta, jotakin varten För mig är det viktigt att sporta. Är du för eller emot förslaget?	Minulle urheileminen on tärkeää. Oletko ehdotuksen puolesta vai sitä vastaan?
FÖRBI	ohi Har vi redan kört förbi huset?	Olemmeko jo ajaneet talon ohi?

3

GENOM	läpi, kautta, poikki Än flyter genom staden.	Joki virtaa kaupungin läpi.
HOS	luona Jag var hos min kompis.	Olin kaverini luona.
I	-ssa, -ssä, jossakin, ajanilmauksissa Vi bor i Finland. Jag ska träffa henne i dag.	Asumme Suomessa. Aion tavata hänet tänään.
LÄNGS	pitkin Vi körde längs kusten.	Ajoimme rannikkoa pitkin.
MED	kanssa, mukana, jollakin kulkuneuvolla Jag gick på bio med min vän.	Menin elokuviin ystäväni kanssa.
MELLAN	välissä, väliin, kesken Det går en färja mellan Malmö och Köpenhamn.	Malmön ja Kööpenhaminan välillä kulkee lautta.
MITTEMOT	vastapäätä Biografen ligger mittemot kaféet.	Elokuvateatteri sijaitsee kahvilaa vastapäätä.
MOT	kohti, kohtaan, vastaan Han kommer rakt mot oss.	Hän tulee suoraan meitä kohti.
OM	-sta, -stä, jostakin (aiheesta), kuluttua Har du redan läst om olyckan? Jag är hemma igen om en månad.	Oletko jo lukenut onnettomuudesta? Olen kotona taas kuukauden kuluttua.
(OM)KRING	ympärillä, ympärille, noin Vi brukar dansa kring julgranen.	Meillä on tapana tanssia joulukuusen ympärillä.
PÅ	-lla, -llä, päällä, päälle, jossakin, ajanilmauksissa Boken ligger på bordet. Min mamma jobbar på banken. På sommaren är det roligt att simma.	Kirja on pöydällä. Äitini on töissä pankissa. Kesällä on hauskaa uida.
TILL	jonnekin, luokse, -lle Hon ska resa till Norge. Vi ska gå till min mormor.	Hän aikoo matkustaa Norjaan. Me menemme isoäitini luokse.
UNDER	alla, alle, aikana Bollen är under stolen. Under den här perioden ska jag vara flitig.	Pallo on tuolin alla. Tämän jakson aikana aion olla ahkera.
UTAN	ilman Gå inte utan mig!	Älä mene / Älkää menkö ilman minua!
UTANFÖR	ulkopuolella, ulkopuolelle Vem är det som står utanför dörren?	Kuka seisoo oven ulkopuolella?
VID	ääressä, vieressä, viereen, varrella, varrelle Hela familjen sitter vid matbordet.	Koko perhe istuu ruokapöydän ääressä.
ÅT	-lle, jollekulle, jollekin Pappa köpte en ny bil åt mig.	Isä osti minulle uuden auton.
ÖVER	yli, yläpuolella Klockan är redan kvart över tolv.	Kello on jo vartin yli kaksitoista.

4

Ilmaistaessa *jollekin* tavallisin prepositio on *för*. Se liittyy esimerkiksi kertomista ja esittämistä ilmaiseviin verbeihin.

Berättade han för er vad han hade gjort?
Han visade sin nya bil för oss.

Kertoiko hän teille, mitä hän oli tehnyt?
Hän näytti uuden autonsa meille.

Prepositio *till* liittyy antamiseen ja lähettämiseen.

Har du ringt eller skrivit till mormor?
Jag skickade ett paket till henne.
Sade hon någonting speciellt till dig?

Oletko soittanut tai kirjoittanut isoäidille?
Lähetin hänelle paketin.
Sanoiko hän sinulle mitään erityistä?

Prepositiota *åt* käytetään, kun jotain annetaan, tuodaan saataville tai jollekin suoritetaan jokin tehtävä.

Kom ihåg att ge mat till/åt barnen.
Jag har köpt nya flingor åt dem.

Muista antaa lapsille ruokaa.
Olen ostanut heille uusia muroja.

Tiettyjen verbien yhteydessä suomen kielen ilmaus *kenelle? mille?* ilmaistaan ruotsin kielessä ilman prepositiota, jos *kenelle* on ennen *mitä*. Tällaisia verbejä ovat esimerkiksi:

ge (ep.)/IV
köpa II
låna I
skaffa I
skicka I
skriva IV
säga (ep.)
sända II
visa I

antaa
ostaa
lainata
hankkia
lähettää
kirjoittaa
sanoa
lähettää
näyttää

De visade oss sitt nya hus.
De visade sitt nya hus för oss.

He näyttivät meille uuden talonsa.

Jag skrev henne ett långt brev.
Jag skrev ett långt brev till henne.

Kirjoitin hänelle pitkän kirjeen.

Han gav mig blommor.
Han gav blommor åt mig.

Hän antoi minulle kukkia.

Prepositiota ei käytetä joidenkin verbien yhteydessä, vaikka suomen kielen sijamuodon perusteella näin voisi päätellä, esimerkiksi:

besöka II ngt/ngn
diskutera I ngt
erbjuda IV ngn ngt
gilla I ngn/ngt
hälsa I ngn
hända II ngn
kontakta I ngn
lämna I
påverka I ngn/ngt
sakna I ngn/ngt

käydä jossakin / jonkun luona
keskustella jostakin
tarjota jollekin jotakin
pitää jostakin
sanoa terveisiä jollekin
tapahtua jollekin
ottaa yhteyttä johonkin
lähteä jostakin
vaikuttaa johonkin
kaivata jotakin

Jag besökte Stockholm med min kompis.
Vi gillade staden.
Vår svenska vän kontaktade oss.
Tyvärr hade vi redan lämnat staden.

Kävin Tukholmassa kaverini kanssa.
Me pidimme kaupungista.
Ruotsalainen ystävämmme otti meihin yhteyttä.
Valitettavasti olimme jo lähteneet kaupungista.

(5)

PREPOSITIOT PAIKANILMAUKSISSA

Prepositioner i rumsuttryck

FRÅN tulla jostakin, jonkun luota

Jag kommer från Danmark / från skolan.
Han kom från sin farfar.

Tulen Tanskasta/koulusta.
Hän tuli isoisänsä luota.

TILL / PÅ mennä jonnekin, jonkun luokse

Vi reste till Island.
Vi gick tillbaka till skolan / till staden.

Me matkustimme Islantiin.
Me menimme takaisin kouluun/
kaupunkiin.
Tuletko mukaani tätini luokse?
Aion mennä kielikurssille/lomalle.

PÅ käydä jossakin

Vi går ofta på bio / på konsert /
på teatern / på museum.
Jag går gärna på gym / på aerobics /
på gymna.

Käymme usein elokuvissa/konsertissa/
teatterissa/museossa.
Käyn mielelläni kuntosalilla/aerobicissa/
jumpassa.

I / PÅ / VID olla jossakin

Yleensä prepositio on i.

Jag bor i Sverige / i stan / i en etta.

Asun Ruotsissa/kaupungissa/yksiossää.

Kun puhutaan laitoksista, julkisista tiloista ja tilaisuuksista, käytetään prepositiota **på**.

Hon jobbar på banken / på posten /
på sjukhuset.

Hän on töissä pankissa/postissa/sairaalassa.

Vi ska bo på hotell.

Aiomme asua hotellissa.

Vi var på bio / på teatern / på en konsert /
på ett museum.

Me olimme elokuvissa/teatterissa/konsertissa/
museumissa.

Vi surfade på nätet / på Internet.

Me surfasimme netissä/Internetissä.

Hon studerar på yrkeshögskolan /
på högskolan / på/vid universitet.

Hän opiskelee ammattikorkeakoulussa/
korkeakoulussa/yliopistossa.

Det var mycket folk på tåget / på båten.

Junassa/Laivassa oli paljon ihmisiä.

mutta:

i kyrkan / i affären / i fängelset

kirkossa/kaupassa/vankilassa

HOS olla jonkun luona

Vi var hos mormor / hos Anna.

Me olimme isoäidin luona / Annan luona.

Prepositiota ei käytetä seuraavissa paikanilmauksissa:

Jag går hem/ut.

Menen kotiin/ulos.

Jag ska åka utomlands.

Aion matkustaa ulkomaille.

Hon är hemma/ute/utomlands.

Hän on kotona/ulkona/ulkomailla.

Lisää adverbistä s. 219.

(6)

På-preposition käytöstä

Kun asioidaan julkisissa paikoissa tai kun on kyse tilaisuuksista, joihin osallistuu paljon ihmisiä, käytetään yleensä prepositiota *på*.

på jobbet	työssä, työpaikalla	} julkinen paikka
på kontoret	toimistossa	
på posten	postissa	
på banken	pankissa	
på flygplatsen	lentoasemalla	
på järnvägsstationen	rautatieasemalla	} huvit
på en restaurang / på restaurangen	ravintolassa	
på ett kafé / på kaféet	kahvilassa	
på (ett) bröllop	häissä	
på (en) fest	juhlassa	
på (en) konsert	konsertissa	
på bio	elokuviissa	
på teater	teatterissa	

Joukkoliikennevälineissä matkustamisesta käytetään myös useimmiten prepositiota *på*.

på bussen	linja-autossa
på tåget	junassa
på flygplanet	lentokoneessa
på spårvagnen	raitiovaunussa
på metron	metrossa
på tunnelbanan	maanalaisessa
på båten	laivassa

Ruotsin kielessä on tiettyjä olosijaa vaativia verbejä, jotka vastaavat kysymykseen **Var? Missä?** Suomen kielessä nämä verbit vastaavat kysymykseen **Mihin? tai Mistä?** Tällaisia verbejä ovat:

bosätta (ep.) sig	asettua asumaan
bygga II	rakentaa
finna IV	löytää
försvinna IV	kadota
glömma II	unohtaa
gömma II	piilottaa, kätkeä
hitta I	löytää
hämta I	noutaa, hakea
köpa II	ostaa
lägga (ep.)	panna, asettaa (makaavaan asentoon)
lägga (ep.) sig	mennä makuulle, mennä nukkumaan
lämna I	jättää
läsa II	lukea
samlas I	kokoontua
stanna I	jäädä
ställa II	asettaa, panna (pystyasentoon)
sätta (ep.)	asettaa, laittaa
sätta (ep.) sig	istuutua
söka II	etsiä
tappa I	kadottaa, hukata

Vi har bosatt oss **på** landet.
Jag hittade en plånbok **på** gatan.
Var köpte du dina jeans?
Jag köpte dem **på** rea.
Jag glömde mina böcker i **skolan**.

Olemme asettuneet **maalle** asumaan.
Löysin kadulta lompakon.
Mistä sinä ostit farkkusi?
Ostin ne alennusmyynnistä.
Unohtadin kirjani **kouluun**.

7

PREPOSITIOT AJANILMAUKSISSA

Prepositioner i tidsuttryck

Tavallisimmat prepositiot ajanilmauksissa ovat **i** ja **på**.

I / FÖR - SEDAN Milloin? Mennyt aika

Jag träffade henne **i** morse.

i går.

i förrgår.

i onsdags.

i somras / **i** höstas /

i vintras / **i** våras.

i julas.

i februari.

i fjol.

för ett år sedan.

Tapasir hänet **tänä** aamuna.

eilen.

toissapäivänä.

viime keskiviikkona.

viime kesänä / viime syksynä /

viime talvena / viime keväänä.

viime jouluna.

helmikuussa.

viime vuonna.

vuosi sitten.

I / PÅ / OM Milloin? Nykyhetki ja tuleva ajankohta

Vi kommer att träffas **i** dag / **i** kväll / **i** natt. Me tapaamme **tänään** / **tänä** iltana / **tänä** yönä.

i morgon bitti /

i morgon /

i övermorgon.

på måndag /

nästa måndag.

i sommar / **i** höst /

i vinter / **i** vår.

i jul / **i** påsk.

i år.

nästa sommar / **nästa** jul /

nästa år.

om två veckor /

om ett år.

huomisaamuna /

huomenna /

ylähuomenna.

(tulevana) maanantaina /

ensi maanantaina.

tänä kesänä / **tänä** syksynä /

tänä talvena / **tänä** keväänä.

tänä jouluna / **tänä** pääsiäisenä.

tänä vuonna.

ensi kesänä / ensi jouluna /

ensi vuonna.

kahden viikon kuluttua /

vuoden kuluttua.

Vi brukar träffas **på** dagen / **på** kvällen / **på** natten / **på** morgonen. Meillä on tapana tavata päivällä/illalla/ yöllä/aamulla.

mitt på dagen / **mitt** i natten.

på måndagen / **på** sommaren.

på julen.

på/om måndagarna /

på/om somrarna.

i början av sommaren /

i mitten av sommaren /

i slutet av sommaren.

keskellä päivää / keskellä yötä.

maanantaina/kesällä.

jouluna.

maanantaisin /

kesäisin.

kesän alussa /

kesän puolivälissä /

kesän lopussa.

⑧

I Kuinka kauan?

Jag har läst svenska (i) fem år.
Vi tagluffade i Europa (i) två månader.

Olen lukenut ruotsia viisi vuotta.
Me reilasimme Euroopassa kaksi kuukautta.

PÅ Missä ajassa?

Jag skrev uppsatsen färdig på två timmar.

Kirjoitin aineen valmiiksi kahdessa tunnissa.

I / OM / PER Kuinka usein?

Det händer en gång i timmen / i veckan /
i månaden.

Se tapahtuu kerran tunnissa/viikossa/
kuukaudessa.

Han brukar ringa ett par gånger om dagen /
om dygnet / om året.

Hänellä on tapana soittaa pari kertaa
päivässä/vuorokaudessa/vuodessa.

Vi träffas två gånger per dag/dygn/vecka/
månad/år.

Me tapaamme kaksi kertaa päivässä/
vuorokaudessa/viikossa/kuukaudessa/
vuodessa.

UNDER Minkä aikana?

Jag bodde i Stockholm under åren
1999-2001 / under 1990-talet.

Asuin Tukholmassa vuosien 1999-2001
aikana / 1990-luvun aikana.

Seuraavissa ajanilmauksissa ei käytetä prepositioita:

en dag
en gång
samma kväll
den dagen
den här veckan / denna vecka
varje morgon
varannan dag
vartannat år
nästa år
följande dag
förra veckan
förra året

eräänä päivänä
kerran
samana iltana
sinä päivänä
tällä viikolla
joka aamu
joka toinen päivä
joka toinen vuosi
ensi vuonna
seuraavana päivänä
viime viikolla
viime vuonna